

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 25.11.1999
KOM (1999) 567 lopullinen

1999/0251 (CNS)

Ehdotus:

NEUVOSTON PÄÄTÖS

**syrjinnän torjumista koskevan yhteisön toimintaohjelman perustamisesta
vuosiksi 2001–2006**

(komission esittämä)

PERUSTELUT

YHTEISÖN SYRJINNÄNVASTAINEN TOIMINTA

1. Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 13 artikla, sellaisena kuin se on muutettuna Amsterdamin sopimuksella, antaa yhteisölle mahdollisuuden asianmukaiseen syrjinnänvastaiseen toimintaan sukupuoleen, rotuun tai etniseen alkuperään, uskontoon tai vakaumukseen, vammaisuuteen, ikään taikka sukupuoliseen suuntautumiseen perustuvan syrjinnän alalla. Sen avulla on yhteisö voi torjua – naisten ja miesten tasa-arvon edistämiseksi toteuttamiensa toimien lisäksi – uusia syrjintäperusteita. Muutetulla perustamissopimuksella annetaan uutta vauhtia yhteisön toimille alalla, jolla on olemassa jotakin lainsäädäntöä (sukupuoleen perustuva syrjintä) ja jolla on kehitetty hedelmällistä yhteistyötä kansalaisyhteiskunnan kanssa (varsinkin sukupuoleen, vammaisuuteen ja rotuun perustuvan syrjinnän alalla).
2. Yhteisön on käytettävä kaikkia käytössään olevia välineitä koordinoitulla ja integroidulla tavalla syrjinnän torjumiseksi. Lainsäädäntö on tämän strategian keskeinen väline, mutta vain yksi väline. Vuosikymmeniä kestäneet yhteisön ponnistelut naisten ja miesten yhtäläisten mahdollisuuksien ja tasa-arvon edistämiseksi ovat osoittaneet, että syrjinnän torjumisessa edistyminen vaatii myös toimintatapojen ja asenteiden muuttamista sekä kaikkien asiaan liittyvien tahojen aktivoitumista. Yhteisön toiminta tasa-arvon alalla samoin kuin vammaisuuteen ja rotusyrjintään liittyvissä aloitteissa on myös osoittanut, että konkreettiset toimet, joiden avulla poliittiset päättäjät ja toimien toteuttajat voivat rinnastaa ja vertailla kokemuksiaan muiden kanssa, voivat kehittää toimijoiden kykyä käsitellä syrjintään liittyviä aiheita tehokkaasti ja antaa sysäyksen toimintalinjojen kehittämiseksi.
3. Yhteisö voi ja sen pitäisikin edistää kansainvälistä yhteistyötä lainsäädännöllisten toimiensa täydennykseksi. Näin ollen komissio ehdottaa kohdennettua toimintaohjelmaa –syrjinnänvastaisen ehdotuspaketin ja syrjintää työpaikoilla ja syrjintää etnisen alkuperän tai rodun perusteella koskevien direktiiviluonnosten osana – jäsenvaltioiden tukemiseksi niiden pyrkimyksissä kehittää syrjinnän vastaisia toimintalinjoja ja toimintatapoja. Komissio tekee sen aktiivimalla eri toimijat jäsenvaltioissa ja kannustamalla tietojen ja hyvien toimintatapojen vaihtoon.
4. Kun otetaan huomioon komission pyrkimykset jatkaa erityistoimia tasa-arvon alalla ja sisällyttää samalla sukupuolinäkökulma muuhunkin toimintaan, tässä ohjelmassa ei käsitellä erityisesti sukupuoleen perustuvaa syrjintää vaan keskitytään sen sijaan muihin 13 artiklassa mainittuihin perusteisiin. Ohjelmassa otetaan huomioon eri syihin perustuvan syrjinnän ja sen torjuntaan kehitettyjen menetelmien erityispiirteet mutta myös niiden samankaltaisuus. Näin eri toimijat voivat yhdistää voimansa, vahvistaa hyvien toimintatapojen kerrannaisvaikutusta ja helpottaa integroidun ja koordinoitun yhteistyön kehittämistä aloista ja perusteista riippumatta.

Ehdotetun toimintaohjelman kattamat syrjintäperusteet eivät ole missään tärkeysjärjestyksessä: siinä käsitellään syrjintää laaja-alaisesti eikä erikseen eri syiden mukaan ja otetaan sukupuolinäkökulma huomioon tarvittaessa.

5. Vastuu syrjinnänvastaisten toimien toteuttamisesta on pääosin jäsenvaltioilla. Ehdotetun yhteisön ohjelman tarkoituksena ei ole tukea toimia, joita jo toteutetaan paikallisesti, alueellisesti ja kansallisesti, vaan sen tarkoituksena on tuoda yhteisön tasoista lisäarvoa näille toimille. Toiminnassa yhdistetään syrjinnänvastaisten lainsäädännöllisten toimenpiteiden tukeminen ja laaja-alaisemmat toimet, joilla edistetään syrjinnän torjumista. Perusajatuksena on positiivinen lähestymistapa erilaisuuteen ja asenneilmaston muuttaminen pidemmällä aikavälillä. Ohjelmassa keskitytään kansainväliseen yhteistyöhön, jolla pyritään parantamaan asioiden ymmärtämistä ja toimintatapoja. Tämän seurauksena paikalliset, alueelliset tai kansalliset hankkeet, joissa keskitytään pikemminkin toimintalinjan esittelyyn kuin hyvien toimintatapojen kansainväliseen levittämiseen, eivät voi saada normaaliin toimintaansa tukea ohjelmasta. Jäsenvaltioilla on merkittävä tehtävä 6 artiklan mukaisesti perustetun komitean kautta.
6. Yhteisö toimii jo aktiivisesti syrjinnänvastaisella alalla. Se käsittelee työmarkkinoilla esiintyvää syrjintää osana Euroopan työllisyysstrategiaa ja Euroopan sosiaalirahaston toimia sekä eri aloitteissaan (INTEGRA- ja tuleva EQUAL-aloite). Sillä on myös pitkät perinteet edistää sukupuolten välistä tasa-arvoa sekä erityisillä toimenpiteillä että sisällyttämällä tasa-arvonäkökulma muihin toiminta-alueisiin. Ehdotetussa ohjelmassa otetaan huomioon nämä pyrkimykset ja tukeudutaan niihin. Samalla on otettu lähtökohdaksi se, että syrjintä ulottuu työmarkkinoiden ulkopuolelle ja vaatii integroitua ja koordinoitua lähestymistapaa. Se on suunniteltu yhdenmukaiseksi muiden syrjinnänvastaisten EU:n toimintalinjojen, välineiden ja toimien kanssa ja täydentämään niitä.

OHJELMAN STRATEGIA

7. Tasa-arvoa, vammaisuutta ja rotusyrjintää koskevista aikaisemmista ja nykyisistä aloitteista ja ohjelmista saadut kokemukset ovat osoittaneet, että yhteisön ohjelman tuoma lisäarvo kyseisillä aloilla on seurausta sen kyvystä tukea lainsäädännön ja toimintalinjojen kehittämistä Euroopan laajuisesti parantamalla asiaa koskevaa ymmärtämystä, voimistamalla eri tahojen toimintakykyä ja lisäämällä tietoisuutta.
8. Aikaisempien aloitteiden arvioinnin sekä ohjelman valmistelevien toimien osana toteutetun analyysin perusteella voitaisiin todeta, että saadaksesen aikaan mahdollisimman hyvän vaikutuksen rajallisin varoin ohjelmassa on keskeistä avaintoimiin. Sen on toimittava yhdessä avaintoimijoiden kanssa, jotka voivat taata parhaan mahdollisen vuorovaikutuksen asiantuntijoiden välillä ja vaikuttaa jäsenvaltioiden toimintalinjojen ja toimintatapojen kehittämiseen. Strategiana on näin ollen edistää kansainvälistä yhteistyötä näiden toimijoiden kanssa ja heidän välillään tietyistä avainaiheista, jotka vaikuttavat olevan asiaankuuluvia EU:n tasolla. Tällaisia aiheita voivat olla esimerkiksi päätöksentekoon osallistumisen

esteet, tavaroiden ja palveluiden saanti, valtavirtaistamis- ja valvontamenetelmät sekä julkishallinnon aktivointi. Jotta käsitellyt aiheet säilyvät sellaisina, että niistä on eniten hyötyä jäsenvaltioissa, ohjelmakomitean on tarkasteltava niitä säännöllisesti.

9. Toimintaan mukaan otettavat kohdetoimijat voivat tulla esimerkiksi seuraavilta tahoilta: valtakunnallisen, alueellisen tai paikallisen tason poliittiset päättäjät, syrjinnänvastaista toimintaa harjoittavat riippumattomat elimet, kansalaisjärjestöt, työmarkkinaosapuolet, tutkimuslaitokset, tiedotusvälineet, mielipidejohtajat, sosiaalipalveluiden tarjoajat sekä lainsäädäntö- ja lainkäyttöviranomaiset. Myös Euroopan tasoiset organisaatiot, jotka ovat aktiivisia syrjinnänvastaisessa toiminnassa ja/tai puolustavat syrjinnän kohteeksi joutuneiden ihmisten etuja, ovat tärkeitä yhteistyökumppaneita ohjelman kaikissa vaiheissa.

TAVOITTEET

10. Ohjelmalle on määritetty kolme päätavoitetta: 1) avustaa yhteisössä esiintyvän syrjinnän laajuuden ja luonteen sekä sen torjumiseksi tarkoitettujen toimenpiteiden tehokkuuden analysoinnissa ja arvioinnissa, 2) lisätä syrjinnänvastaista toimintaa harjoittavien tahojen toimintakykyä jäsenvaltioissa ja Euroopan tasolla ja 3) lisätä toimijoiden ja mielipidejohtajien tietoa syrjinnänvastaiseen toimintaan liittyvistä arvoista ja toimintatavoista.
11. Tavoitteiden saavuttamiseksi ohjelman toimet jaetaan kolmeen lohkoon, joissa otetaan huomioon eri tasoiset kokemukset eri syihin perustuvasta syrjinnästä ja jotka ovat toiminnassa yhtäaikaisesti:
 - a) Lohko 1: parannetaan syrjintään liittyvien aiheiden ymmärtämistä lisäämällä tietoa ja arvioimalla toimintalinjojen, lainsäädännön ja toimintatapojen tehokkuutta. Toimintaan kuuluu syrjinnänvastaisen politiikan tehokkuuden arviointiin tarkoitettujen tilastollisten tietokantojen, esikuva-analyysin ja arviointi-indikaattoreiden kehittäminen, syrjinnänvastaisen politiikan analysointi ja arviointi sekä prosessista saatujen tulosten tehokas levittäminen.
 - b) Lohko 2: kehitetään kohdetoimijoiden kykyä käsitellä syrjintää tehokkaasti; tähän liittyy kansalaiskeskustelun edistäminen Euroopan laajuisille toimintalinjoille tarpeellisenä perustana. Tähän kuuluu kohdetoimijoiden välisen tietojen ja kokemusten kansainvälisen vaihdon tukeminen jäsenvaltioissa jo saatujen kokemusten perusteella. Yhteisö tukee vain sellaista toimintaa, joka liittyy suoraan kansainväliseen vaihtoon, ja näin ollen hankkeet, joihin tiedonvaihto perustuu, on rahoitettava kansallisista lähteistä. Lohkosta voidaan toisaalta myös rahoittaa suuria Euroopan laajuisia organisaatioverkkoja, jotta ne voivat osallistua tehokkaasti koko Eurooppaa koskevien syrjinnänvastaisten toimintalinjojen kehittämiseen.

- c) Lohko 3: lisätään asiaa koskevaa tietämystä varsinkin syrjinnänvastaisen toiminnan eurooppalaisen ulottuvuuden korostamiseksi ja ohjelman tulosten julkaisemiseksi. Tähän sisältyy tiedonantoja, julkaisuja, kampanjoita, konferensseja ja tapahtumia, joilla tuetaan yhteisön syrjinnänvastaisen lainsäädännön täytäntöönpanoa. Yleisen mielipiteen muuttamiseksi ohjelmalla pyritään lisäämään mielipidejohtajien tietämystä asiasta muutoksen edistämiseksi yhteiskunnassa.

TÄYDENTÄVYYS

12. Kaikkien EU:n toimien välinen yhtenäisyys ja täydentävyys on välttämätöntä, jotta voidaan estää päällekkäisyydet ja saada suurin mahdollinen hyöty kaikista tuloksista.

Ohjelmassa ei käsitellä sukupuoleen perustuvaa syrjintää, mutta on tärkeää, että siinä hyödynnetään alalla yhteisön ja jäsenvaltioiden toimista saatuja tuloksia ja että sukupuolinäkökohdat otetaan huomioon käsiteltäessä muita syrjintäperusteita. Ohjelman on näin ollen kehitettävä tiiviit yhteydet tuleviin naisten ja miesten yhtäläisiä mahdollisuuksia koskeviin toimiin.

Erityishuomiota on myös kiinnitettävä siihen, että saavutetaan mahdollisimman suuret synergiaedut yhteisön EQUAL-aloitteen kanssa. EQUAL-aloite on merkittävä väline edistettäessä sellaisten toimintalinjojen kehittämistä, joilla ehkäistään syrjintää työllisyysasioissa. Näin ollen tässä ohjelmassa siis keskitytään työllisyysasioissa alueille, joille EQUAL-aloitteesta ei anneta tukea. Tällaisia ovat esimerkiksi tietojen ja toimintatapojen analysointi ja arviointi jäsenvaltioissa, EQUAL-aloitteesta saatujen kokemusten soveltaminen muualla kuin työllisyysasioissa sekä tiedotustoiminnan lisääminen. Ohjelmasta ei tueta työllisyysasioita koskevien hyvien toimintatapojen vaihtotoimia, jotka voivat saada tukea EQUAL-aloitteesta, vaikka erityishuomiota kiinnitetäänkin siihen, että EQUAL-aloitteesta tuetuista toimista saatuja kokemuksia hyödynnetään mahdollisimman hyvin. Samalla tavalla tässä ohjelmassa löydetty hyvät toimintatavat on saatettava EQUAL-aloitteesta ja muista ohjelmista tukea saavien tahojen käyttöön.

Samantyyppinen lähestymistapa on kehitettävä suhteessa muihin asiaankuuluviin unionin ja yhteisön ohjelmiin. Uusien Sokrates-, Leonardo- ja Nuoriso-ohjelmien tulokset, jotka liittyvät esimerkiksi syrjinnän ehkäisyä koskeviin asenteisiin kouluissa, ammatillisissa koulutuslaitoksissa ja yleensä nuorison parissa, sisällytetään tähän ohjelmaan. Aiheellinen koordinaatio varmistetaan myös oikeus- ja sisäasioiden alalla toteutettavien aloitteiden kanssa, jotka koskevat siirtolaispolitiikkaa ja yhteistyötä poliisiasioissa. Tämä edellyttää sitä, että tiedot kunkin ohjelman toimista on toimitettava toisten käyttöön, jotta tarvittavat yhteydenotot ja yhteenliittämiset voidaan tehdä.

Ohjelmassa on tärkeää myös hyödyntää muiden yhteisön toimien – erityisesti Euroopan rasismin ja muukalaisvihan seurantakeskuksen sekä tutkimuksen ja kehittämisen viidennen puiteohjelman – yhteydessä tehtyjä tutkimuksia ja analyysejä ja antaa ohjelmasta saadut tulokset näiden käyttöön.

13. Täydentävyyisperiaatteen noudattaminen edellyttää eri toimien koordinoitua varten perustettavaa mekanismia yhteisön ja jäsenvaltioiden tasolle. Täydentävyyden varmistamiseksi tietyistä toiminta-aloista vastaavat komission yksiköt osallistuvat ohjelman suunnitteluun ja täytäntöönpanoon. Samoin jäsenvaltioiden edustajille ohjelmakomiteoissa, syrjinnän torjumista, vammaisuutta ja sosiaalista syrjäytymistä käsitteleville asiantuntijaryhmille, naisten ja miesten yhtäläisiä mahdollisuuksia käsittelevälle neuvoa-antavalle komitealle ja tarvittaessa työllisyys- ja työmarkkinakomitealle tai muille asiaan liittyviä toimintalinjoja kehittäville tahoille annetaan aiheellisia tietoja muiden ohjelmien toimista päällekkäisyyksien välttämiseksi ja sen varmistamiseksi, että ohjelmissa hyödynnetään muissa ohjelmissa saatuja tuloksia. Täydentävyyttä koskevaa kysymystä käsitellään erikseen arviointia koskevissa raporteissa.
14. Jäsenvaltiot ovat suureksi osaksi vastuussa rakennerahastojen alaisena toteutettavista toimista, ja niiden onkin varmistettava omilla tahoillaan, että Euroopan sosiaalirahastosta ja EQUAL-aloitteesta vastaavien viranomaisten sekä niihin liittyviin ohjelmiin kuuluvista toiminta-aloista vastaavien viranomaisten välinen koordinaatio toimii hyvin.

YHTEISTYÖ KOLMANSIEN MAIDEN KANSSA

15. EFTA-maat Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen mukaisesti ja ehdokasmaat osana liittymistä edeltävää strategiaa voivat osallistua yhteisön ohjelmiin mahdollisimman laajalti. Tälle ohjelmalle se on erityisen tärkeää, kun otetaan huomioon, että ohjelma on laadittu tukemaan syrjinnänvastaisen lainsäädännön käyttöönottoa kahden asiaan liittyvän direktiivin hyväksymisen myötä. Direktiivejä sovelletaan ETA:n sekakomitean päätöksen mukaisesti ETA-maihin, jotka eivät ole EU:n jäseniä, ja ne ovat osa yhteisön lainsäädäntöä, jota hakijamaiden on alettava noudattaa ennen liittymistään. Tiedonannossaan rasismin, muukalaisvihan ja antisemitismin vastustamisesta jäsenyyttä hakeneissa maissa¹ komissio toi esiin tavoitteensa, jonka mukaisesti se nyt ehdottaa, että nämä maat voisivat osallistua ohjelmaan.

¹ KOM (1999) 256 lopullinen, 26.5.1999.

Ehdotus:

NEUVOSTON PÄÄTÖS

syrjinnän torjumista koskevan yhteisön toimintaohjelman perustamisesta vuosiksi 2001–2006

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 13 artiklan,

ottaa huomioon komission ehdotuksen²,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon³,

ottaa huomioon talous- ja sosiaalikomitean lausunnon⁴,

ottaa huomioon alueiden komitean lausunnon⁵,

sekä katsoo seuraavaa:

1. Euroopan unioni perustuu vapauden, demokratian, ihmisoikeuksien ja perusvapauksien kunnioittamisen sekä lainsäädännön noudattamisen periaatteille, jotka ovat yhteisiä kaikille jäsenvaltioille. Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 6 artiklan 2 kohdan mukaisesti unioni pitää arvossa yhteisön oikeuden yleisinä periaatteina perusoikeuksia, sellaisina kuin ne taataan ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyssä Euroopan yleissopimuksessa.
2. Euroopan parlamentti on toistuvasti kehottanut voimakkain sanoin Euroopan unionia vahvistamaan yhtäläistä kohtelua ja yhtäläisiä mahdollisuuksia koskevaa politiikkaansa kaikilla syrjinnän aloilla.
3. Yhteisön tasoisista toimista erityisesti naisten ja miesten tasa-arvon alalla saatujen kokemusten perusteella voidaan todeta, että syrjinnän torjuminen käytännössä vaatii vastavuoroisesti toisiaan vahvistavien eri toimenpiteiden, erityisesti lainsäädännön ja käytännön toimien yhdistämistä. Samanlaisia kokemuksia on saatu rotuun ja etniseen alkuperään sekä vammaisuuteen

² KOM (1999) XXX lopullinen.

³ EYVL

⁴ EYVL

⁵ EYVL

liittyviltä aloilta. Komissio on ottanut tämän huomioon tehdessään ehdotuksia.⁶

4. Tässä ohjelmassa olisi käsiteltävä kaikkia syrjintäperusteita, sukupuolista syrjintää lukuun ottamatta, koska sitä on käsitelty erityisessä yhteisön toiminnassa. Eri syihin perustuvassa syrjinnässä voi olla samanlaisia piirteitä, ja sitä voidaan torjua samoin keinoin. Syrjinnän torjumisesta jollakin alalla, myös sukupuolisen syrjinnän alalla, vuosien ajalta saatuja kokemuksia voidaan hyödyntää muilla aloilla, mutta syrjinnän eri muotojen erityispiirteet on kuitenkin otettava huomioon. Näin ollen esimerkiksi vammaisten erityistarpeet on otettava huomioon toimien ja tulosten saatavuuden osalta.
5. Monilla eurooppalaisilla kansalaisjärjestöillä on kokemusta ja asiantuntemusta syrjinnän torjumisesta samoin kuin syrjinnän kohteeksi joutuneiden ihmisten etujen puolustamisesta Euroopan tasolla. Ne voivat näin ollen auttaa ymmärtämään syrjinnän eri muotoja ja vaikutuksia sekä varmistamaan sen, että ohjelman suunnittelussa, täytäntöönpanossa ja seurannassa otetaan huomioon syrjinnän kohteeksi joutuneiden ihmisten kokemukset.
6. Menettelystä komissiolle siirrettyä täytäntöönpanovaltaa käytettäessä 28 päivänä kesäkuuta 1999 tehdyn neuvoston päätöksen 1999/468/EY⁷ 2 artiklan mukaisesti päätöksen täytäntöönpanoa koskevat toimenpiteet olisi hyväksyttävä kyseisen päätöksen 3 artiklassa säädetyn neuvonantavan menettelyn mukaisesti.
7. Yhteisön toimien lisäarvon vahvistamiseksi on tarpeen, että komissio varmistaa yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa kaikilla tasoilla tämän päätöksen ja yhteisön muiden asiaan liittyvien toimintalinjojen, välineiden ja toimien ja varsinkin Euroopan sosiaalirahaston puitteissa toteutetun toiminnan yhtenäisyyden ja täydentävyyden ja että komissio edistää sosiaalista osallisuutta.
8. Euroopan talousalueesta tehdyssä sopimuksessa (ETA-sopimus) määrätään Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Euroopan talousalueeseen kuuluvien Euroopan vapaakauppa-alueen maiden (EFTA-/ETA-maat) yhteistyön lisäämisestä sosiaalisella alalla. Olisi myös määrättävä Keski- ja Itä-Euroopan ehdokasmaiden mahdollisuudesta osallistua ohjelmaan Eurooppa-sopimuksissa, niiden lisäpöytäkirjoissa ja asianomaisten assosiaationeuvostojen päätöksissä vahvistettujen edellytysten mukaisesti, Kyproksen ja Maltan mahdollisuudesta osallistua lisämäärärahojen perusteella kyseisten maiden kanssa sovitettavien menettelyjen mukaisesti sekä Turkin mahdollisuudesta osallistua lisämäärärahojen perusteella sen kanssa sovitettavien menettelyiden mukaisesti.

⁶ Katso tähän pakettiin kuuluvat erilliset direktiiviehdotukset yhtäläistä kohtelua työssä koskevien yleisten puitteiden luomisesta ja yhtäläisen kohtelun periaatteen toteuttamisesta rodusta ja etnisestä alkuperästä riippumatta.

⁷ EYVL L 184, 17.7.1999, s. 23.

9. Kaikkien yhteisön toimien onnistumisten kannalta on välttämätöntä valvoa ja arvioida tuloksia verrattuna tavoitteisiin.
10. Jäsenvaltiot eivät pysty riittävällä tavalla saavuttamaan ehdotetun toimen tavoitteita perustamissopimuksen 5 artiklassa määriteltyjen toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteen mukaisesti muun muassa siksi, että siinä vaaditaan monenkeskistä yhteistyötä, kansainvälistä tiedonvaihtoa ja yhteisön laajuista hyvien toimintatapojen levittämistä. Tässä päätöksessä ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen näiden tavoitteiden saavuttamiseksi,

ON TEHNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Ohjelman perustaminen

Tällä päätöksellä perustetaan yhteisön toimintaohjelma, jäljempänä 'ohjelma', rotuun tai etniseen alkuperään, uskontoon tai vakaumukseen, vammaan, ikään taikka sukupuoliseen suuntautumiseen perustuvan syrjinnän torjumiseksi 1 päivän tammikuuta 2001 ja 31 päivän joulukuuta 2006 väliseksi ajaksi.

2 artikla

Periaatteet

1. Tässä päätöksessä syrjinnällä tarkoitetaan yhden ihmisen tai ihmisryhmän kohtelemista epäsuotuisammin kuin muita kyseisen ihmisen tai ihmisryhmän rodun tai etnisen alkuperän, uskonnon tai vakaumuksen, vamman, iän taikka sukupuolisen suuntautumisen perusteella taikka näennäisesti puolueettoman säännöksen soveltamista, joka todennäköisesti saattaa kyseisen ihmisen tai ihmisryhmän epäedulliseen asemaan samasta syystä, ellei sen soveltamiseen ole puolueettomia syitä.
2. Ohjelmaan kuuluvien toimien suunnittelussa, täytäntöönpanossa ja seurannassa otetaan huomioon syrjinnän kohteeksi joutuneiden ihmisten kokemukset.

3 artikla

Tavoitteet

Ohjelmalla tuetaan ja täydennetään yhteisön tasolla toteutettuja ja jäsenvaltioiden pyrkimyksiä edistää syrjinnän torjumiseksi tarkoitettuja toimia myös täydentämällä lainsäädännöllistä kehitystä. Sillä on seuraavat tavoitteet:

- a) parantaa syrjintään liittyvien asioiden ymmärtämistä lisäämällä tietoa ja arvioimalla toimintalinjojen ja -tapojen tehokkuutta
- b) kehittää tärkeimpien kohdetoimijoiden (erityisesti jäsenvaltioiden, paikallisten ja alueellisten viranomaisten, syrjinnänvastaista toimintaa harjoittavien riippumattomien elinten, työmarkkinaosapuolten ja kansalaisjärjestöjen) kykyä käsitellä syrjintään liittyviä aiheita tehokkaammin; tämä toteutetaan erityisesti tukemalla Euroopan laajuista tietojen ja hyvien toimintatapojen vaihtoa sekä verkottumista
- c) edistää ja levittää syrjinnänvastaisen toiminnan perustana olevia arvoja ja toimintatapoja.

4 artikla

Yhteisön toimet

1. Edellä 3 artiklassa esitettyjen tavoitteiden saavuttamiseksi voidaan panna täytäntöön seuraavat toimet kansainvälisesti:
 - a) syrjintään liittyvien tekijöiden analysointi, johon sisältyy tilastojen keruu, tutkimus, indikaattoreiden ja esikuva-analyysien kehittäminen, syrjinnänvastaisen lainsäädännön ja toimintatapojen tarkastelu niiden tehokkuuden ja vaikutuksen arvioimiseksi sekä tulosten tehokas levittäminen
 - b) kohdetoimijoiden välinen kansainvälinen yhteistyö ja Euroopan laajuisen verkottumisen edistäminen syrjinnänvastaista toimintaa harjoittavien kansalaisjärjestöjen välillä
 - c) tietämyksen lisääminen erityisesti korostamalla syrjinnänvastaisen toiminnan eurooppalaista ulottuvuutta ja julkaisemalla ohjelman tuloksia varsinkin tiedonantojen, julkaisujen, kampanjoiden ja tapahtumien kautta.
2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen yhteisön toimien täytäntöönpanoa koskevat järjestelyt on annettu liitteessä.

5 artikla

Ohjelman täytäntöönpano ja yhteistyö jäsenvaltioiden kanssa

1. Komissio
 - a) varmistaa tähän ohjelmaan liitteen mukaisesti kuuluvien yhteisön toimien täytäntöönpanon
 - b) kuulee säännöllisesti Euroopan tasoisten kansalaisjärjestöjen ja työmarkkinaosapuolten edustajia ohjelman suunnittelusta, täytäntöönpanosta ja seurannasta sekä siihen liittyvistä poliittisista suuntaviivoista; komissio ilmoittaa 6 artiklan mukaisesti perustetulle komitealle näistä kuulemisista
 - c) kannustaa aktiivista yhteistyökumppanuutta ja vuoropuhelua kaikkien ohjelmaan osallistuvien tahojen välillä muun muassa saadakseen aikaan integroidun ja koordinoitun lähestymistavan syrjinnänvastaiseen toimintaan.
2. Komissio yhdessä jäsenvaltioiden kanssa toteuttaa tarpeelliset toimet
 - a) edistääkseen kaikkien asianomaisten tahojen osallistumista ohjelmaan
 - b) varmistaa ohjelman mukaisesti toteutetuista toimista saatujen tulosten levittämisen

- c) taatakseen ohjelmasta tuettavia toimia koskevan riittävän tiedottamisen, julkisuuden ja seurannan.

6 artikla

Komitea

1. Komissiota avustaa komitea (jäljempänä 'komitea'), joka muodostuu jäsenvaltioiden edustajista ja jonka puheenjohtajana on komission edustaja.
2. Tähän kohtaan viitattaessa sovelletaan päätöksen 1999/468/EY 3 artiklassa säädettyä hallinnollista menettelyä.
3. Komission edustajan on kuultava komiteaa erityisesti seuraavista seikoista:
 - a) ohjelman täytäntöönpanoa koskevat yleiset suuntaviivat
 - b) vuosittainen talousarvio ja rahoituksen jakaminen eri toimenpiteille
 - c) vuosittainen toimintasuunnitelma ohjelman toimien täytäntöönpanemiseksi.

Komission edustajan on kuultava komiteaa myös muista ohjelman täytäntöönpanoa koskevista asiaankuuluvista aiheista.

4. Komission on tiedotettava komitealle säännöllisesti muista syrjinnän torjumiseen liittyvistä yhteisön toimista, jotta varmistetaan ohjelman yhdenmukaisuus ja täydentävyys muiden 7 artiklassa tarkoitettujen toimenpiteiden kanssa. Tarvittaessa komission on luotava säännöllistä ja rakenteellista yhteistyötä komitean ja muiden asiaan liittyvien toimintalinjojen, välineiden ja toimien yhteyteen perustettujen valvontakomiteoiden välille.

7 artikla

Yhdenmukaisuus ja täydentävyys

1. Komissio varmistaa yhdessä jäsenvaltioiden kanssa ohjelman ja muiden unionin ja yhteisön toimintalinjojen, välineiden ja toimien välisen yleisen yhdenmukaisuuden erityisesti perustamalla asianmukaiset mekanismit koordinoidakseen ohjelman toimet tutkimukseen, työllisyyteen, naisten ja miesten tasa-arvoon, sosiaalisen osallisuuden edistämiseen, koulutukseen ja nuorisoon sekä yhteisön ulkosuhteisiin liittyvien toimien kanssa.
2. Komissio varmistaa yhdessä jäsenvaltioiden kanssa ohjelmaan kuuluvien toimien ja muiden asiaankuuluvien unionin ja yhteisön toimien, erityisesti rakennerahastojen alaisuudessa toteutettavien toimien ja yhteisön EQUAL-aloitteen välisen yhdenmukaisuuden ja täydentävyyden.

3. Jäsenvaltioiden on kaikin mahdollisin keinoin pyrittävä varmistamaan tämän ohjelman mukaisten toimien sekä kansallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla toteutettujen toimien välinen yhdenmukaisuus ja täydentävyys.

8 artikla

EFTA-/ETA-maiden, Keski- ja Itä-Euroopan ehdokasmaiden, Kyproksen, Maltan ja Turkin osallistuminen

Ohjelmaan voivat osallistua

- a) EFTA-/ETA-maat ETA-sopimuksessa vahvistettujen edellytysten mukaisesti.
- b) Keski- ja Itä-Euroopan ehdokasmaat (KIE-maat) Eurooppa-sopimuksissa, niiden lisäpöytäkirjoissa ja eri assosiaationeuvostojen päätöksissä vahvistettujen edellytysten mukaisesti
- c) Kypros ja Malta lisämäärärahojen perusteella kyseisten maiden kanssa sovittavien menettelyjen mukaisesti
- d) Turkki lisämäärärahojen perusteella kyseisen maan kanssa sovittavien menettelyjen mukaisesti.

9 artikla

Valvonta ja arviointi

1. Komissio valvoo ohjelmaa säännöllisesti yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa.
2. Komissio tekee ohjelmasta arvioinnin riippumattomien asiantuntijoiden avustuksella. Arvioinnissa tarkastellaan 2 artiklassa esitettyjen tavoitteiden saavuttamiseksi toteutettujen toimien asiaankuuluvuutta ja tehokkuutta samoin kuin ohjelman kokonaisvaikutusta.

Siinä tarkastellaan myös ohjelman mukaisesti toteutettujen toimien ja yhteisön muiden asiaan liittyvien toimintalinjojen, välineiden ja toimien välistä täydentävyyttä.
3. Komission on toimitettava Euroopan parlamentille, neuvostolle, talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle arviointiraportti ohjelman täytäntöönpanosta viimeistään 31. joulukuuta 2005.

10 artikla

Voimaantulo

Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se julkaistaan Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä.

Tehty Brysselissä,

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja

LIITE: Suuntaviivoja ohjelman täytäntöönpanoa varten

I Toiminta-alat

Ohjelma voi toimia seuraavilla aloilla:

- a) syrjinnänvastaisen toiminnan edistäminen julkishallinnossa ja sen kautta (esim. poliisi, oikeuslaitos, terveydenhuolto, sosiaaliturva, koulutus)
- b) syrjinnänvastaisen toiminnan edistäminen tiedotusvälineissä ja niiden kautta
- c) syrjivien esteiden poistaminen osallistumisesta päätöksentekoon ja demokraattiseen prosessiin
- d) syrjivien esteiden poistaminen tavaroiden ja palveluiden, myös asunto-, liikenne-, kulttuuri-, vapaa-ajan ja urheilupalvelujen tarjonnasta
- e) tehokkaiden syrjinnän valvontavälineiden ja -menetelmien löytäminen
- f) sellaisten välineiden ja menetelmien löytäminen, joilla pystytään levittämään tehokkaasti tietoa oikeudesta yhtäläiseen kohteluun ja syrjimättömyyteen
- g) sellaisten menetelmien löytäminen, joilla sisällytetään syrjinnänvastaiset toimintalinjat ja toimintatavat kaikkeen toimintaan (mainstreaming).

Ohjelman aiheita voidaan mukauttaa tai täydentää 6 artiklassa säädetyn menettelyn mukaisesti vuosittain tehtävän tarkistuksen perusteella. Tässä on otettava huomioon ohjelman valmistelevista toimista ja muista yhteisön toimintalinjoista, välineistä ja toimista saadut tulokset.

Ohjelman kaikissa toimissa on otettava huomioon valtavirtaistamisperiaate (mainstreaming).

II Toimet

Lohko 1 – Analysointi ja arviointi

Seuraaville toimenpiteille voidaan myöntää tukea:

1. syrjinnän laajuutta yhteisössä koskevien vertailukelpoisten tilastojen kehittämien ja levittäminen
2. syrjinnänvastaisten toimintalinjojen ja toimintatapojen tehokkuuden arvioimiseksi tarkoitettujen menetelmien ja indikaattoreiden (esikuva-analyysi) kehittäminen ja levittäminen
3. syrjinnänvastaisen lainsäädännön ja toimintatapojen analysointi vuosiraporttien avulla niiden tehokkuuden arvioimiseksi ja saatujen kokemusten levittämiseksi

4. ensisijaisia aiheita koskevat aihekohtaiset tutkimukset, joissa vertaillaan yhtä syrjintäperustetta koskevia eri lähestymistapoja tai syrjintään yleensä sovellettavia eri lähestymistapoja.

Lohkon täytäntöönpanossa komissio haluaa taata yhdenmukaisuuden ja täydentävyyden erityisesti Euroopan rasismien ja muukalaisvihan seurantakeskuksen sekä yhteisön tutkimuksen ja kehittämisen puiteohjelman toimien kanssa.

Lohko 2 – Kapasiteetin lisääminen

Seuraavia toimenpiteitä voidaan tukea, jotta voitaisiin parantaa syrjinnänvastaista toimintaa harjoittavien kohdetoimijoiden kapasiteettia ja tehokkuutta:

1. Kansainväliset vaihtotoimet, joissa on mukana toimijoita vähintään neljästä jäsenvaltiosta ja joissa siirretään tietoja, saatuja kokemuksia ja hyväksi todettuja toimintatapoja. Toimiin voi sisältyä valittuihin aiheisiin liittyvien prosessien, menetelmien ja välineiden tehokkuuden vertailu; hyvien toimintatapojen keskinäinen vaihto ja soveltaminen; henkilöstön vaihto; tuotteiden, prosessien, strategian ja menetelmien yhteinen kehittäminen; hyväksi havaittujen menetelmien, välineiden ja prosessien mukauttaminen eri ympäristöihin ja/tai tulosten, tiedotusmateriaalin ja tapahtumien yhteinen levitys.
2. Perusrahoitus asiaankuuluville Euroopan tason kansalaisjärjestöille, joilla on kokemusta syrjinnän torjumisesta ja syrjittyjen etujen puolustamisesta. Tavoitteena on kehittää integroitu ja koordinoitu lähestymistapa syrjinnänvastaaseen toimintaan.

Organisaatioiden tukikelpoisuutta koskevat perusteet vahvistetaan 6 artiklassa säädetyn menettelyn mukaisesti.

Lohko 3 - Tietämyksen lisääminen

Seuraaville toimenpiteille voidaan myöntää tukea:

1. Euroopan laajuisten konferenssien, seminaarien ja tapahtumien järjestäminen.
2. Jäsenvaltioiden järjestämät seminaarit, joilla tuetaan syrjinnän torjumista koskevan yhteisön lainsäädännön täytäntöönpanoa, sekä kansallisella tasolla järjestetyt tapahtumat, joilla edistetään eurooppalaista ulottuvuutta.
3. Euroopan laajuisten tiedotuskampanjojen ja tapahtumien järjestäminen kansainvälisen tiedonvaihdon edistämiseksi sekä hyvien toimintatapojen löytämiseksi ja levittämiseksi; tähän sisältyy myös palkintojen myöntäminen lohkon 2 kuluville menestyksikkäille toimille syrjinnänvastaisten toimien esiin tuomiseksi.
4. Materiaalin julkaiseminen ohjelman tulosten levittämiseksi. Tähän sisältyen on laadittava Internetiin kotisivu, jossa annetaan esimerkkejä hyvistä

toimintatavoista, tarjotaan tilaisuus ajatustenvaihtoon ja tietokanta kansainvälisestä vaihdosta mahdollisesti kiinnostuneille tahoille.

III Tukihakemusten jättäminen

- Lohko 1 Tämä lohko toteutetaan pääasiassa tarjouspyynnöin. Kansallisten tilastotoimistojen kanssa tehtävään yhteistyöhön sovelletaan Eurostatin menettelyitä.
- Lohko 2 Lohko 2.1 toteutetaan komission järjestämien ehdotuspyyntöjen perusteella.
- Lohko 2.2 toteutetaan komission järjestämien ehdotuspyyntöjen perusteella.
- Lohko 3 Tämä lohko toteutetaan yleisesti tarjouspyyntöjen perusteella. Lohkoon 3.2 ja 3.3 kuuluvia toimia voidaan kuitenkin tukea esimerkiksi jäsenvaltioiden esittämien tukihakemusten perusteella.

RAHOITUSSELVITYS

1. TOIMENPITEEN NIMI

Syrjinnän torjuminen

2. BUDJETTIKOHDAT (VUODEN 1999 KOHDAT)

- B3 - 4101 - (osa) yhteistyö hyväntekeväisyysjärjestöjen kanssa⁸
- 4111 - valmistelevat toimenpiteet syrjinnän torjumiseksi ja ehkäisemiseksi⁹
- 2006 - kokeilutoimet monikulttuurisen integraation hyväksi⁹

3. OIKEUSPERUSTA

Perustamissopimuksen 13 artikla

4. TOIMENPITEEN KUVAUS

4.1. Tavoitteet

Tavoitteena on tukea syrjinnän torjumiseen liittyviä toimia

- parantamalla syrjintään liittyvien ongelmien ymmärtämistä ja lisäämällä niitä koskevaa tietoa
- kehittämällä kohdetoimijoiden kykyä käsitellä syrjintään liittyviä aiheita
- edistämällä ja levittämällä syrjinnänvastaisia arvoja ja toimintatapoja.

4.2. Katettu ajanjakso

1. tammikuuta 2001 – 31. joulukuuta 2006 (6 vuotta).

⁸ 1,2 miljoonaa euroa vuodeksi 1999 varatusta 3 miljoonan euron kokonaisbudjetista.

⁹ Vuoden 2000 alustavaa talousarvioesitystä varten komissio ehdotti budjettikohtien 4111 ja 2006 yhdistämistä yhdeksi kohdaksi, joka liittyy 13 artiklaan.

5. MENOJEN JA TULOJEN LUOKITUS

5.1. Ei-pakolliset menot

5.2. Jaksotetut määrärahat

6. MENOLAJI

- Tukea 100 % tutkimus- ja palvelusopimukseen, asiantuntijoiden kokouksiin, konferenssien ja seminaarien järjestämiseen sekä julkaisu- ja jakelukuluihin; sovitaan komission aloitteen perusteella.
- Tuki yleisesti alle 90 % tukikelpoisista kokonaiskustannuksista, kun kyseessä on Euroopan tason organisaatioiden ja verkostojen yleisten juoksevien kulujen kattamiseksi tarkoitettu tuki (lohko 2.2) samoin kuin Euroopan laajuisen kokemusten vaihdon kattamiseksi tarkoitettu tuki (lohko 2.1).

7. RAHOITUSVAIKUTUKSET

Aikaisempien kokemusten ja erityisesti edellä mainittujen edellisen vuoden budjettikohtien perusteella on tehty arvioita.

7.1. Toimenpiteen kokonaiskustannusten laskutapa (yksittäisten ja yhteenlaskettujen kustannusten välinen suhde)

VUOSI 1

MILJ. EUROA

1. Analysointi ja arviointi

- Vertailukelpoisten tilastojen kehittäminen
 - yhteistyö Eurostatin ja kansallisten tilastotoimistojen kanssa; keskimäärin 50 000–60 000/jäsenvaltio + 200 000 kehittämistyöhön EU:n tasolla; summaa korotetaan asteittain 1,3:een toisesta vuodesta alkaen 1
- Menetelmät ja indikaattorit toimintalinjojen ja toimintatapojen arviointia varten
 - menetelmiä/indikaattoreita koskevat tutkimukset Rajoitettut tarjouspyynnöt (n. 5 tutkimusta, n. 40 000) 0,2
 - asiaa koskevat kokoukset/seminaarit, joissa riippumattomat ja hallitusten asiantuntijat keskustelevat edistyksestä ja ehdotuksista (5 kokousta/40 osallistujaa) 0,2

- Lainsäädännön analysointi; lainsäädäntöä, toimintalinjoja ja toimintatapoja koskevat vuosiraportit; yhteistyö asiantuntijaryhmän kanssa
 - raportit¹⁰ 0,2
 - asiantuntijaryhmät¹¹ 1,4
 - tarjouspyynnöt
 - Temaattiset tutkimukset 0,4
 - n. 3 tutkimusta, keskimäärin 100 000
 - n. 4 tutkimusta, keskimäärin 30 000
 - Avoimet/rajoitetut tarjouspyynnöt
 - Summa korotetaan 0,6:een toisesta vuodesta alkaen
 - Valvonta: tietokannat/ulkoinen arviointi
 - Tietokanta 0,1 vuonna 1, päivitys 0,05 seuraavina vuosina 0,1
 - Loppuarviointi 0,5 neljäntenä vuonna
 - YHTEENSÄ (vuosi 1) 3,5**
2. Kapasiteetin lisääminen ja hyvien toimintatapojen vaihto
- Kansainväliset yhteistyötoimet 2,5
 - Noin 12–20 toimea x noin 250 000–350 000 vuotta kohti; ensimmäisenä vuonna vain 8–12 toimea x 200 000–250 000 (aloitusvaihe)
 - Asteittainen lisäys 2,5:stä 5 milj. euroon toisena vuonna
 - Ehdotuspyynnöt joka vuosi
 - Kansalaisjärjestöjen verkkojen perusrahoitus 3,5

¹⁰ Syrjintää ja syrjinnän torjumista koskeva vuosiraportti. Summat eivät sisällä käänös- ja painatuskuluja.

¹¹ Perusmäärä 5 ryhmää: oikeudelliset asiantuntijat valvomaan kehitystä eri oikeudellisten välineiden ja alojen osalta (työllisyys, rotu); asiantuntijaryhmä valvomaan syrjintään liittyviä toimintalinjoja ja toimintatapoja; myöhemmin määriteltäviä ryhmiä, jotka liittyvät tiettyyn syrjintäperusteeseen tai alaan.
Kustannukset ryhmää kohti (n. 15 jäsentä ja 1 koordinaattori): 250 000–350 000 (sisältää kokous- ja matkakulut).

Keskimäärin 600 000–800 000 – 5–6 suurta verkkoa/foorumia	
Tukikelpoisuusperusteet määritellään yhdessä ohjelmakomitean kanssa.	
Juokseviin kuluihin myönnettävään tukeen sovelletaan oppaan mukaisia sääntöjä ja menettelyjä.	
YHTEENSÄ (vuosi 1)	6
3. <u>Tietämyksen lisääminen</u>	
<ul style="list-style-type: none"> • EU-konferenssit: 4–5 laajaa EU-konferenssia ohjelmaan liittyvistä aiheista (Brysselissä tai puheenjohtajamaassa), myös vuosittainen konferenssi, jossa kaikki ohjelmaan osallistuvat tahot tapaavat 	0,6
Keskimääräiset kustannukset laskettu 200–250 osallistujan mukaan x 2 konferenssipäivää: n. 200 000/konferenssi	
Puheenjohtajavaltiolle myönnetään avustus vain 3 konferenssiin ensimmäisenä vuonna	
<ul style="list-style-type: none"> • Tuki jäsenvaltioissa järjestetyille Euroopan laajuisille tapahtumille tai konferensseille (yhteisrahoituksen osuus riippuu tapahtuman eurooppalaisesta ulottuvuudesta) 	0,8
Keskimäärin 40 000–80 000 / 15–20 apurahaa	
Summaa korotetaan 0,8:sta 1:een toisena vuonna	
Rajoitetut ehdotuspyynnöt jäsenvaltioille	
<ul style="list-style-type: none"> • Tiedotuskampanjat ja -tapahtumat, myös palkinnot ja tuki tiedotusvälineille ja tiedotustoimintaan – Tukea ehdotuspyyntöihin tai palveluiden tarjoamista koskeviin tarjouspyyntöihin komission aloitteesta (esim. vammaisuutta koskeva eurooppalainen teemavuosi/-päivä) 	0,8
Summaa korotetaan 0,8:sta 1:een toisena vuonna	
<ul style="list-style-type: none"> • Julkaisut: <ul style="list-style-type: none"> – 4 lehteä vuodessa (tuotanto ja jakelu) vain yksi lehti ensimmäisenä vuonna; summaa korotetaan 0,3:een toisesta vuodesta – erityiset käännös- ja julkaisukustannukset, jotka liittyvät esim. asiantuntijaryhmiin, tutkimuksiin ja raportteihin 	0,1 0,2

sekä konferensseihin

- muut julkaisut, Internet-sivusto ja edellä mainittujen vuosittaisten julkaisuiden jakelu 0,3

Summaa korotetaan kolmannesta vuodesta alkaen.

Tarjouspyynnöt erityistehtävistä tai normaaleista palveluiden tarjoamista koskevista sopimuksista

Kaikkia summia korotetaan hieman ohjelman toisella puoliskolla

YHTEENSÄ (vuosi 1) 2,8

KAIKKI YHTEENSÄ (vuosi 1) 12,3

Huom: Laajentumisen vaikutukset otetaan huomioon myöhemmin.

7.2. Kustannusten jakautuminen eri tekijöiden kesken

maksusitoumusmäärärahat (milj. euroa käypinä hintoina)

Erittely	2001	2002	2003	2004	2005	2006	Yht.
Analysointi ja arviointi	3,5	4	4,1	4,6(1)	4,1	4,5	24,8
Kapasiteetin lisäys	6	8,5	9	9	9	9	50,5
Tiedotuskampanjat/näkyvyys	2,8	3,7	3,9	4,1	4,1	4,5	23,1
Yhteensä	12,3	16,2	17	17,7	17,2	18	98,4

(1) loppuarviointi alkaa vuonna 4

7.3. Talousarvion B-osaan sisältyvät tutkimuksesta, asiantuntijoista jne. aiheutuvat toimintamenot

maksusitoumusmäärärahat (milj. euroa käypinä hintoina)

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	Yht.
– Tutkimukset ja sopimukset asiantuntijoiden kanssa (1)	1	1	1	1	1	1	5
– Asiantuntijakokoukset (2)	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	1,2
– Tiedotus ja julkaisut	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	2,1
Yhteensä	1,5	1,5	1,5	1,7	1,7	1,7	9,3

(1) ei sisällä järjestelyitä Eurostatin kanssa

(2) ei sisällä talousarvion A-osan kattamia kokouksia

7.4. Maksusitoumusmäärärahojen/maksumäärärahojen erääntymisaikataulu

miljoonaa euroa

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	Yht.
Maksusitoumusmäärärahat	12,3	16,2	17	17,7	17,2	18	98,4
Maksumäärärahat							
2001	4						4
2002	6,3	7					13,3
2003	2	7	7,3				16,3
2004		2,2	7,3	7,5			17
2005			2,4	7,5	7,4		17,3
2006				2,4	7,4	9	19,1
2007 ja seur. vuodet					2,4	9	11,4
Yhteensä	12,3	16,2	17	17,7	17,2	18	98,4

8. PETOSTENVASTAISET TOIMENPITEET

Asiasta vastaavat yksiköt tekevät kaikille tukea saaneille toimille ennakko-, väli- ja jälkianalyysin, joissa arvioidaan sisällön laatu ja kustannustehokkuus. Näitä toimenpiteitä täydentävät komission varainhoidosta vastaavien yksikköjen ja tilintarkastustuomioistuimen tekemät tarkastukset, joita tehdään myös paikan päällä. Komissiota ja tuensaajia sitovissa sopimusasiakirjoissa määrätään petostenvastaisista toimenpiteistä, joilla varmistetaan, ettei yhteisön rahoitusta käytetä väärin.

9. KUSTANNUSTEHOKKUUSANALYYSI

9.1. Tavoitteet

Vastuu syrjinnänvastaisten toimien toteuttamisesta on pääosin jäsenvaltioilla. Yhteisön olisi tuettava jäsenvaltioiden toimintaa alalla yhdistämällä syrjinnän torjumista koskevien lainsäädännöllisten toimenpiteiden tukeminen ja laaja-alaisemmat toimet, joilla edistetään syrjinnän torjumista. Perusajatuksena on positiivinen lähestymistapa erilaisuuteen ja asenneilmaston muuttaminen pidemmällä aikavälillä.

Ohjelmaan sisältyy kolme alatavoitetta, jotka vastaavat ohjelman kolmea päätoimintalohkoa:

- parannetaan syrjintään liittyvien ongelmien ymmärtämistä ja niitä koskevaa tietoa
- kehitetään kohdetoimijoiden kykyä käsitellä syrjintään liittyviä aiheita
- edistetään ja levitetään syrjinnänvastaisia arvoja ja toimintatapoja.

Ohjelmassa tehdään yhteistyötä kohdetoimijoiden kanssa, jotka voivat tulla esimerkiksi seuraavilta tahoilta: valtakunnallisen, alueellisen tai paikallisen tason poliittiset päättäjät, syrjinnänvastaista toimintaa harjoittavat riippumattomat elimet, kansalaisjärjestöt, työmarkkinaosapuolet, tutkimuslaitokset, tiedotusvälineet, mielipidejohtajat, sosiaalipalveluiden tarjoajat sekä lainsäädäntö- ja lainkäyttöviranomaiset. Myös Euroopan tasoiset organisaatiot, jotka ovat aktiivisia syrjinnänvastaisessa toiminnassa ja/tai puolustavat syrjinnän kohteeksi joutuneiden ihmisten etuja, ovat tärkeitä yhteistyökumppaneita koko ohjelman toteutuksessa.

9.2. Toiminnan perusta

Yhteisöllä on kokemusta syrjinnänvastaisesta toiminnasta aloilla, jotka sisältyvät nykyiseen 13 artiklaan. Useat näistä aloitteista ovat tukeneet menestyksekkäästi paikallisia aloitteita, joissa on ollut tarkoin määritellyt edunsaajat, mutta eivät ole niinkään tuoneet yhteisön tasoista lisäarvoa. Osaksi tämä johtuu siitä, että hankkeet ovat olleet verrattain suppeita ja kansainvälinen yhteistyökumppanuus melko heikkoa. Lisäksi komissio ei ole pystynyt hallinnoimaan lukuisia pieniä hankkeita niin tiiviisti, jotta niistä saatuja kokemuksia olisi voitu levittää.

Tämän ehdotuksen tarkoituksena on korjata nämä ongelmat keskittymällä rajalliseen määrään korkealaatuisia, laaja-alaisia ja koordinoituja aloitteita, joissa korostetaan muutoksen aikaansaamista jäsenvaltioissa. Siinä otetaan toimintaan mukaan jäsenvaltioiden hallitukset, paikallis- ja alueviranomaiset, työnantaja- ja työntekijäjärjestöt sekä suuret kansalaisjärjestöt ja rationalisoidaan aikaisemmin erilaisiin rotuun, ikään ja vammaisuuteen liittyviin tilapäistoimenpiteisiin myönnettyjen varojen hallintoa.

Ohjelmassa on kolme lohkoa, jotka ovat toiminnassa yhtäaikaaisesti. Yhteisöllä on kuitenkin enemmän kokemusta joistakin syrjintäperusteista (esim. rotuun ja vammaisuuteen liittyvästä syrjinnästä enemmän kuin ikään ja sukupuoliseen suuntautumiseen liittyvästä). Tämä merkitsee sitä, että varsinkin ohjelman alkuvaiheessa tarvitaan enemmän tutkimuksia ja analyysejä niistä syrjintäperusteista, joista on vain vähän kokemuksia. Muiden syrjintäperusteiden käsittelyssä tarvitaan laajamittaisempaa hyvien toimintatapojen vaihtoa.

Lohkot toimivat seuraavilla aloilla:

a) Asiaa koskevan ymmärtämyksen ja tietämyksen parantaminen

Lohkossa pyritään tarjoamaan perusvälineet, joilla voidaan kerätä tietoja, muuntaa tiedot käytettävään ja vertailtavaan muotoon sekä varmistaa niiden jakelu kohdetoimijoille jäsenvaltioissa.

Tämänhetkisen tilanteen tarkastelusta paljastuu, että syrjinnän todellisesta laajuudesta tai sen torjumiseksi tarkoitettujen toimenpiteiden tehokkuudesta on saatavilla suhteellisen vähän tietoa. Ohjelmalla olisi myös autettava jäsenvaltioiden toimijoita oppimaan muiden kokemuksista, millä pyritään parantamaan syrjinnänvastaisten toimien tehokkuutta. Jäsenvaltioiden tilannetta koskevat tiedot olisi saatava käyttöön helppokäyttöisessä muodossa, jota toimijat voivat hyödyntää.

Tähän lohkoon kuuluvien toimenpiteiden haluttiin pysyttelevän kohtuullisten määrärahojen puitteissa ja olevan mahdollisimman kustannustehokkaita. Kaikki toimenpiteet on toteutettava kansainvälisesti, ja ne on kohdennettava niin, että saadaan aikaan tiettyjä tuloksia, kuten tilastojen vertailtavuus Eurostatin ja kansallisten tilastotoimistojen yhteistyön kautta, hyväksytyt menetelmät esikuva-analyysiin ja arviointiin sekä vuosiraporttien laatiminen. Vuoden 1999 budjettiin kuuluvilla valmistelevilla toimilla ja erityisesti pienimuotoisilla toimilla autetaan tilanteen kartoittamisessa niin, että ohjelma voi aloittaa toimintansa tehokkaammin.

b) Kohdetoimijoiden kapasiteetin lisääminen syrjinnänvastaisissa aiheissa

Lohkossa pyritään EU:n toimien avulla parantamaan toimijoiden kapasiteettia käsitellä tehokkaasti syrjintään liittyviä kysymyksiä. Tämä tehdään tiedottamalla heille hyvistä toimintatavoista ja kokemuksista sekä saamalla heidät osallistumaan EU:n sisäiseen vaihtotoimintaan ja vuoropuheluun.

Syrjinnänvastaisesta toiminnasta saadut kokemukset ovat osoittaneet, että on tärkeää työskennellä yhdessä jäsenvaltioiden kohdetoimijoiden ja syrjinnän kohteeksi joutuneiden ihmisten etuja hoitavien organisaatioiden kanssa. Kohdetoimijoilla on hallussaan paljon syrjinnän torjumista koskevaa tietoa ja asiantuntemusta, joka voi hyödyttää muita yhteistyökumppaneita. Ne ovat myös tahoja, jotka

voivat vaikuttaa toimintalinjojen levittämiseen jäsenvaltioissa. On löydettävä keinot, joilla tiedot saadaan muiden hyödynnettäviksi. Aikaisemmat yhteisön toimet sukupuoleen, rotuun, vammaisuuteen tai ikään perustuvan syrjinnän alalla ovat osoittaneet kansainvälisen yhteistyökumppanuuden edut. Se voi muodostaa perustan hyvien toimintatapojen vaihdolle.

Lohkosta onkin tarkoitus tukea erityisiä kansainvälisiä vaihtotoimia. Ennakoarvioinnin perusteella voitaisiin todeta, että yhteisön ei kannata tukea paikallisia toimia, jotka on suunniteltu tiettyjä tunnistettavia edunsaajia varten, vaan sen olisi päättäväisesti keskityttävä vaihtamaan jäsenvaltioista jo löytyviä tietoja ja hyviä toimintatapoja. Ohjelman teemat määritetään vuosittain, ja siinä otetaan huomioon syrjinnänvastaisessa toiminnassa tapahtunut kehitys kaikissa yhteisön toimintalinjoissa ja ohjelmissa. Vuoden 1999 budjettiin kuuluvien valmistelevien toimien avulla pitäisi pystyä tunnistamaan lupaavat toiminta-alat ja mahdolliset painopistealat lohkon toimien asteittaista täytäntöönpanoa varten.

Lohkosta tuetaan tiettyä määrää EU:n tasoisia merkittäviä verkostoja, jotka muodostuvat syrjinnänvastaisella alalla toimivista kansalaisjärjestöistä. Koska kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden kanssa käytävä vuoropuhelu on avaintekijänä kaikkien tekijöiden saamiseksi mukaan syrjinnän torjuntaan, tätä vuoropuhelua ehdotetaan edistettäväksi EU:n koordinoitiverkostoilla, jotka ovat osoittaneet kykynsä tuoda yhteen monia erilaisia kansalaisjärjestöjä ja puolustaa syrjinnän kohteeksi joutuneiden etuja. Vaikuttaa paremmalta vaihtoehdolta tukea harvojen verkostojen juoksevia kustannuksia selvien sitoumusten ja toimintasuunnitelmien perusteella kuin tukea monia keskenään kilpailevia tahoja ja ryhmiä, jotka pyrkivät edistämään vain omia tiettyjä etujaan.

c) Syrjinnänvastaisten arvojen ja toimintatapojen edistäminen ja levittäminen

Lohkoon kuuluvien toimien tarkoituksena on jakaa ohjelmasta saatuja kokemuksia ja saada aikaan asenteiden muuttumiseen tarvittava sysäys yhteiskunnassa. Toimilla pyritään luomaan lainsäädännöllisiä tai muita muutoksia varten tarvittavat poliittiset olosuhteet.

Toimintatavoissa ja toimintalinjoissa saavutettua edistystä ovat usein seuranneet tai niihin on liittynyt tiettyä aihetta koskevia tiedotuskampanjoita. Näin on ollut varsinkin sukupuoleen ja rotuun liittyvän syrjinnän alalla mutta myös esimerkiksi ympäristönsuojelussa, jossa joko hallitusten tai ruohonjuuritason organisaatioiden kampanjoilla on valmisteltu yleistä mielipidettä lainsäädäntöehdotuksia varten. Päävastuun näistä toimista on säilyttävä kansallisella tasolla (useimmat standardit asetetaan juuri kansallisella tasolla; yhteisön lainsäädännön tarkoituksena on antaa vain vähimmäisstandardit, joita jäsenvaltiot eivät voi alittaa). Jäsenvaltioiden toimia tukevassa rajoitetusta yhteisön tasoisesta toiminnasta voi olla etujakin; sillä

voidaan erityisesti helpottaa sen ymmärtämistä, miten muut jäsenvaltiot ovat käsitelleen vastaavia ongelmia.

Lohkoon sisältyvät perinteiset tiedotus- ja viestintävälineet (ohjelmajulkaisu ja asiaa koskeva sivusto) sekä kohdennetut tiedotustapahtumat tai -kampanjat, jotka liittyvät suoraan mahdollisiin poliittisiin kehityssuuntauksiin unionin eri puheenjohtajuuskausien aikana.

Toimet pannaan täytäntöön osana komission yleistä tiedotusstrategiaa. Jäsenvaltioita kehoitetaan olemaan aktiivisia ja varmistamaan ohjelman toimien täydentävyys omien aloitteidensa kanssa sekä varmistamaan mahdollisimman suuri vaikutus ja hyvä kustannustehokkuus.

9.3. Toiminnan valvonta ja arviointi

Koska ohjelma on suunniteltu niin, että sillä kannustetaan uusien syrjinnänvastaisten toimintalinjojen kehittämistä, valvonta ja arviointi ovat luonnollisesti osa toteutettuja toimia niin, että niistä saadaan suurin mahdollinen hyöty.

Ohjelmaa valvotaan sen toiminnan kautta. Komission yksiköt valmistelevat säännöllisesti raportteja ja toimittavat ne ohjelmakomitealle. Valvontaa mukautetaan kunkin lohkon tarpeisiin, ja asioita tarkastellaan laadunvarmistuksen ja varainhoidon kannalta.

Lisäksi ohjelmalle tehdään loppuarviointi, joka on tehtävä viimeistään 30. kesäkuuta 2005. Sen tekemiseen osallistuvat ulkoiset arvioijat. Tulokset toimitetaan täytäntöönpanoraporttiin, joka toimitetaan muille yhteisön toimielimille 31. joulukuuta 2005 mennessä. Komissio päättää täytäntöönpanoraportin perusteella, mitkä lisätoimet olisivat tarpeen.

Arviointiperusteet kehitetään yhdessä ohjelmakomitean kanssa. Niissä tarkastellaan erityisesti ohjelman tehokkuutta, toimivuutta ja asiaankuuluvuutta myös sen kannalta, onko tietoa onnistuttu siirtämään (ovatko syrjinnänvastaiset toimintalinjat ja toimintatavat saaneet aikaan muutoksia jäsenvaltioissa?).

Arviointi rahoitetaan ohjelman budjetista. Siinä otetaan huomioon SEM 2000 -asiakirjan suositukset valvonnasta ja arvioinnista, joiden mukaisesti ehdotetaan varattavaksi viitteellistä summaa (0,5 miljoonaa euroa arviointiin ja 0,35 miljoonaa euroa valvontaan). Ulkoinen arviointiryhmä valitaan tarjouspyynnön jälkeen.

10. HALLINNOLLISET MENOT (BUDJETIN A-OSAN JAKSO III)

Tarvittavien hallinnollisten varojen tosiasiallinen käyttöönotto riippuu komission vuosittaisen varojen jakamista koskevasta päätöksestä, ja siinä otetaan huomioon budjettivallan käyttäjän tarkoitukseen varaama henkilöstön määrä ja tämän myöntämät lisämäärärahat.

Ohjelman täytäntöönpanoa varten tarpeelliset hallinnolliset menot on varattu kuuden vuoden kaudeksi vuodesta 2000 alkaen. Niissä ei ole otettu huomioon lisämäärärahoja.

10.1. Vaikutus henkilöstön määrään

Henkilöstön laji		Toimenpiteen hallintaan osoitettava henkilöstö		Tästä henkilöstöstä		Kesto
		Vakituinen henkilöstö	Tilapäinen henkilöstö	asianomaisen PO:n tai yksikön nykyistä henkilöstöä	lisähenkilöstöä	
Virkamiehet tai väliaikainen henkilöstö	A	5,5		5,5		6 vuotta
	B	5		2		
	C	3		3		
Muu henkilöstö						
Yhteensä		10,5		10,5		

10.2. Henkilöstön taloudellinen kokonaisvaikutus

milj. euroa

	Määrä (6 v)	Laskutapa
Virkamiehet	6,804	Perustuu keskimääräisiin palkkakustannuksiin 108 000 € /hlö/vuosi (budjettikohdat A1, A2, A4, A5, A7)
Tilapäinen henkilöstö		6 vuotta x 10,5 x 108 000 = 6 804 000 €
Muu henkilöstö (ilmoittakaa budjettikohta)		
Yhteensä	6,804	

10.3. Toimenpiteestä aiheutuvien muiden hallintomenojen lisääntyminen

Lisääntymistä ei odotettavissa.

Budjettikohta	Summa (euroa)	Laskutapa
A-7010 (matkat)	28 000 (1 vuosi) 168 000 (6 vuotta)	Keskimäärin 3 matkaa (1–1,5 vrk) joka jäsenvaltioon kerran vuodessa – keskimääräiset kustannukset matkaa kohti 590 € (1 vrk) – 656 € (1,5 vrk)
A-7030 (kokoukset)	119 000 (1 vuosi) 714 000 (6 vuotta)	Syrjintää käsittelevän asiantuntijaryhmän säännölliset kokoukset (2 kokousta vuodessa x 2 edustajaa kustakin jäsenvaltiosta) ja vammaisuutta käsittelevän asiantuntijaryhmän kokoukset (2 kokousta x 1 edustaja kustakin jäsenvaltiosta). Muut kokoukset kansalaisjärjestöjen ja työmarkkinaosapuolten kanssa (2 kokousta vuodessa kansalaisjärjestöjen, 2 kokousta työmarkkinaosapuolten kanssa, 15–20 kansalaisjärjestöjen asiantuntijaa – keskimääräiset kustannukset 650 €/kokous/hallituksen edustaja ja 750 €/kokous/kansalaisjärjestöjen asiantuntija.
A-7031 (pakolliset komiteat)	29 000 (1 vuosi) 174 000 (6 vuotta)	Ohjelmakomitean 3 kokousta vuodessa (1 edustaja/jäsenvaltio) – keskimääräiset kustannukset 650 €/hallituksen asiantuntija x 15 jäsenvaltiota x 3 kokousta = vuosikustannukset 29 250
A-7040 (konferenssit)	380 000 (1 vuosi) 2 280 000 (6 vuotta)	2 aihekohtaista konferenssia (150 osall.) ja 1 vuosittainen ohjelmakonferenssi (250 osall.). Komission yksiköt järjestävä (SCIC). Kokonaiskustannuksiin sisältyvät matka- ja majoituskustannukset komission sääntöjen mukaisesti sekä järjestelykustannukset. Keskimäärin 100 000 € aihekohtaiset konferenssit ja 180 000 € vuosikonferenssi.
Yhteensä	556 000 (1 vuosi) 3 336 000 (6 vuotta)	

Menot on laskettu budjettikohtiin B3-2006, 4101 ja 4111 tällä hetkellä liittyvien menojen perusteella.

Edellä esitetyssä taulukossa kohtaan A-7 liittyvät menot (pakolliset komiteat, matkat ja konferenssit) katetaan työllisyyden ja sosiaaliasioiden pääosaston yleisistä määrärahoista.